

Zuidwaarts op koperen wieken

Als op donkere herfstavonden de wind uit noordelijke richtingen waait kan het, hoog boven ons hoofd, onvermoed

bruisen van de activiteit. Er is niets te zien, maar een late wandelaar die er oor voor heeft kan het bijbehorende geluid wel horen, zelfs in de stad, wanneer het verkeerslawaai nét even stil valt: 'siieep, siieep', klinkt het ijl en scherp. Met deze roepjes houden de in het najaar massaal naar warmere streken trekkende koperwieken onderling contact.

Half oktober zoeken drie vogels tussen de straatstenen voor de tuin naar voedsel. De grootste is meteen herkenbaar aan zijn zwarte pak: het is merelman. Maar wie zijn de kleinere twee? Alle drie vertonen hetzelfde foeragegedrag: 'stop-start-lopen', een kenmerk van alle lijsterachtigen, waartoe ook de merel behoort. De verreijker moet mijn vermoeden bevestigen. Ja, daar is de lichte wenkbrauwstreep, en bij bepaalde bewegingen kleurt een flank vlak onder de vleugel warm oranje-rood. Twee koperwieken hebben hun tocht naar het zuiden even onderbroken om 'bij te tanken'. Ze eten onderweg het liefst bessen, deze noorderlingen die broeden in de gebieden ten oosten van Scandinavië, maar blijkbaar weten ze ook de afgevalen zaadjes van mijn teunisbloemen en sint-janskruid te waarderen.

Nu is het januari en winter, of wat daarvoor door moet gaan in deze tijden van teveel CO₂ uitstoot en dus warmere winters. Het hangt van het weer af waar je de koperwieken nu kunt vinden. Onder de boterzachte omstandigheden die zich voordoen op het

moment van schrijven van dit stukje houden ze zich naar alle waarschijnlijkheid op in de vochtige graslanden zoals we die hier aantreffen langs de Ruigekade, waar ook de voor de vogels noodzakelijke schuilgelegenheid aanwezig is in de vorm van de bomen en struiken die het fietspad flankeren. Ze voeden zich hier vooral met regenwormen uit de grasbodem, soms samen met een grotere neef, de kramsvogel, met zijn kenmerkende tjak-tjak-tjak roep.

Zodra Koning Winter dan toch echt zijn vorst- en sneeuwdekbed over de velden spreidt, haasten de koperwieken zich naar nog zuidelijker regionen, óf nemen hun toevlucht tot onze steden, parken en tuinen, waar wie bessenstruiken in de tuin heeft dan op korte afstand kan genieten van deze mooie wintergasten. Ook wroeten ze, in zowel tuin als park, net als hun merelfamilie tussen de gevallen en al halfvergane bladeren in de strooisellaag van borders en randen van bosschages, zoekend naar allerlei kleine beestjes die hier overwinteren en/of meewerken aan het recyclen van wat de afgelopen zomer zoal aan afval heeft opgeleverd.

Als Koning Winter de aftocht blaast en het nog net geen voorjaar is, heb je soms het geluk een groep koperwieken te horen zingen, een geluid als van kwetterende spreeuwen. Dan is de lente niet ver meer!

Tekst: Tineke Sommeling

Foto: Adri de Groot (vogeldagboek.nl)

Onderschrift foto: Koperwiek op meidoorn